

Dosarul nr. 3ra-360/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (M. Gandrabur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, Gr. Dașchevici, M. Guzun)

Î N C H E I E R E

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Violeta Șcerbina împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență împotriva hotărârii din 05 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 19 iulie 2018, Violeta Șcerbina, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta Violeta Șcerbina a indicat, că activează în cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență din 01 iunie 2007 până în prezent.

Reclamanta a menționat, că la 23 februarie 2010, a născut al doilea copil, fiul xxxxxx. Astfel, prin ordinul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 60 ef. din 24 mai 2010, i-a fost acordat concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, de la 26 mai 2010 până la 23 februarie 2013.

Conform ordinului nr. 118 ef. din 10 septembrie 2012, a întrerupt concediul pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, intrând în exercițiul funcției din 10 septembrie 2012.

Reclamanta a indicat, că la 03 iulie 2018, s-a adresat cu cerere prealabilă Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, iar prin răspunsul din 06 iulie 2018

cu nr. 19/7-Ş-93/18, a fost informată precum că cererea sa a fost înaintată cu depășirea termenului de 12 luni, prevăzut de art. 27 alin. (1) al Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Reclamanta a menționat, că Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, fiind angajator, nu efectuează plăți cu titlu de contribuții în bugetul asigurării sociale de stat. Totodată, conform art. 4 alin. (1) al Legii nr. 489-XIV din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, în sistemul public de asigurări sociale sunt asigurați obligatoriu prin efectul legii persoana numită la nivelul autorității executive. Dat fiind faptul că este angajată în cadrul unei subdiviziuni a Ministerului Afacerilor Interne, care este autoritatea executivă, este asigurată în bugetul asigurărilor sociale de stat. În acest sens, menționează că, pe astfel de litigii și anume angajații structurilor de forță, a fost creată o practică judiciară, prin care solicitările de a achita indemnizația lunară pentru creșterea copilului de la data nașterii și până la vârsta de 3 ani sunt admise din contul angajatorului.

Cât privește argumentul Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, precum că cererea a fost înaintată cu depășirea termenului de 12 luni, prevăzut de art. 27 alin. (1) al Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, consideră că acesta nu poate fi reținut. Or, potrivit articolului enunțat, indemnizația neplătită la timp din vina organului care o stabilește sau o plătește se achită fără nici o limită de termen.

Reclamanta a menționat, că în baza cererii și a certificatului de naștere, a fost emis ordinul SPCSE nr. 60 ef. din 24 mai 2010, prin care i-a fost acordat concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani. Prin urmare, consideră că a înaintat cererea în termen de 12 luni, din momentul nașterii copilului, în temeiul căreia a fost emis ordinul de acordare concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, iar indemnizația în acest sens nu a fost achitată. Iar, în caz contrar, solicită repunerea în termen, întrucât indemnizația solicitată nu a fost achitată din vina angajatorului.

Reclamanta Violeta Șcerbina, a solicitat admiterea acțiunii, repunerea în termenul de adresare în judecată, recunoașterea ilegalității răspunsului Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 19/7-Ş-93/18 din 06 iulie 2018, obligarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență să-i achite indemnizația pentru concediul pentru îngrijirea copilului xxxxxx, pentru perioada 26 mai 2010 – 10 septembrie 2012, în mărime de 30 % din venitul mediu lunar realizat.

Prin hotărârea din 05 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Violeta Șcerbina împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență cu privire la contestarea actului administrativ, s-a recunoscut ca fiind ilegal răspunsul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență nr. 19/7-Ş-93/18 din 06 iulie 2018, a fost obligat Inspectoratul General pentru Situații de Urgență să-i achite Violetei Șcerbina indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului xxxxxx anul nașterii 23 februarie 2010, pentru perioada 26 mai 2010 - 10 septembrie 2012, în cuantumul stabilit de Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

La 14 noiembrie 2019 Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a depus apel împotriva hotărârii din 05 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, ulterior, la data de 17 ianuarie 2020, a depus motivarea apelului prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Violeta Șerbina.

Prin decizia din 28 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență împotriva hotărârii din 05 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Violeta Șerbina împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență cu privire la contestarea actului administrativ.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut că din 01 iunie 2007, Violeta Șerbina activează în cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență. La 23 februarie 2010, Violeta Șerbina a născut un copil, xxxxxx. Iar, prin ordinul nr. 60 ef. din 24 mai 2010, Violetei Șerbina i-a fost acordat concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, de la data de 26 mai 2010 până la data de 23 februarie 2013. În temeiul ordinului nr. 118 ef. Din 10 septembrie 2012, Violeta Șerbina a revenit în exercițiul funcției după întreruperea concediului pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani. Astfel, în total, Violeta Șerbina s-a aflat în concediu pentru îngrijirea copilului în perioada 26 mai 2012 - 10 septembrie 2012. Însă, în această perioadă nu i-a fost stabilită și achitată indemnizația pentru îngrijirea copilului.

Instanța de apel a reținut, că la 03 iulie 2018, Violeta Șerbina a adresat o cerere prealabilă Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, prin care a solicitat stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea și îngrijirea copilului xxxxxx, în mărime de 30 % din venitul mediul lunar realizat, pentru perioada 26 mai 2010 - 10 septembrie 2012. Prin răspunsul nr. 19/7-Ș-93/18 din 06 iulie 2018, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a respins cererea prealabilă ca depusă tardiv. Exprimându-și dezacordul cu poziția Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, Violeta Șerbina a sesizat instanța cu cerere de chemare în judecată, solicitând recunoașterea ilegalității răspunsului nr. 19/7-Ș-93/18 din 06 iulie 2018 și obligarea pârâtului să-i achite indemnizația pentru concediul pentru îngrijirea copilului, pentru perioada 26 mai 2010 – 10 septembrie 2012, în mărime de 30 % din venitul mediu lunar realizat. Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, pronunțându-se în favoarea admiterii integrale a acesteia.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma motivelor invocate în apel și a materialelor cauzei, instanța de apel a conchis că soluția oferită de prima instanță este justă și argumentată, fiind în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios.

În ce privește termenul de prescripție pentru plata indemnizației, instanța de apel a reținut, că conform art. 27 alin. (1) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, indemnizația de asigurări sociale poate fi solicitată, în bază de acte justificative, în termen de 12 luni calculat de la data îndeplinirii condițiilor de stabilire

a acestei indemnizații, iar ajutorul de deces din ziua următoare zilei de deces. Indemnizația pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani solicitată după 12 luni de la data nașterii copilului se stabilește retroactiv, dar nu mai mult decât pentru 12 luni premergătoare datei solicitării, dacă solicitarea a avut loc până la împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani.

Instanța de apel a reținut, că responsabil de stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea copilului este angajatorul, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență. Respectiv, în speță, termenul de prescripție pentru plata indemnizației nu se aplică, deoarece indemnizația nu a fost achitată din vina angajatorului, deci este susceptibilă achitării fără limite temporale.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 27 noiembrie 2020, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii depuse de Violeta Șerbina.

În motivarea recursului, recurentul, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și normele de drept procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 28 octombrie 2020, fiind notificată Inspectoratului General pentru Situații de Urgență la data de 17 noiembrie 2020, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică activă ana.rosu@justice.md, anexat la materialele cauzei (f.d. 222, vol. I). Astfel, recursul depus de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență la 27 noiembrie 2020 este depus în termen.

La 15 februarie 2021 în adresa intimatei Violeta Șerbina a fost expediată copia recursului depus de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 2, vol. II).

La 19 februarie 2021 Violeta Șerbina a depus prin intermediul poștei electronice, referință prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul

se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale

procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan